

XXI. Kaupungin yleisten töiden hallitus.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen laatima kertomus toiminnastaan vuonna 1921 sisälsi seuraavaa:

Hallitus. Kaupungin yleisten töiden hallitukseen kuuluivat vuoden varrella: puheenjohtajana professori J. Castrén huhtikuun 13 p:ään, jolloin hänet pyynnöstään vapautettiin toimestaan ja kaupunginvaltuusto hänen sijaansa valitsi yli-insinööri O. F. Nybergin; varapuheenjohtajana insinööri E. von Frenckell sekä jäsenenä vuorineuvos W. A. Sohlberg, arkkitehti W. Jung, työnjohtaja T. Uski, monttööri O. Oksanen ja kirvesmies J. Suominen.

Hallitus kokoontui 47 kertaa ja käsitteli 817 asiaa sekä lähetti 412 kirjelmää. Sihteerinä toimi valtioneuvos G. A. Gröndahl.

Vuoden varrella käsitteli hallitus m. m. seuraavat asiat: Pitäjänmäen—Otalammen ja Oulunkylän—Hertonäsin rautatielinjain rakentamista koskevan sekä satamaradan laajentamista kaksoisraiteiseksi Töölön tavara-aseman ja Ruoholahden välillä koskevan.

Rakennuskonttori toimi kaupungininsinöörin johdolla jakautuneena 8 osastoon. Nämä olivat: satamarakennusosasto, katu- ja viemäri- rakennusosasto, huonerakennusosasto, kaupunginasemakaavaosasto, geodeettiosasto, puutarhaosasto, varasto-osasto ja tilivirasto.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen ja rakennuskonttorin menot olivat 551,835:80¹⁾ markkaa ja rakennuskonttorin tiliviraston 47,062 markkaa¹⁾. Kustannukset konttorin toimesta tehdyistä yleisistä töistä nousivat yhteensä 28,593,128:19 markkaan, joista 19,783,433:90¹⁾ maksettiin vuoden määrärahoista, 4,579,744:40²⁾ aikaisemmin osoitetuista lainavaroista ja 4,229,949:89³⁾ etuantivaroista.

Allaoleva taulukko osoittaa konttorin eri osastojen työntekijäin lukumäärän kunkin kuukauden 15 p:nä.

Kuukausi.	Satama- rakennus- osasto.	Katu- ja viemäri- rakennus- osasto.	Huone- rakennus- osasto.	Kaupun- ginistutus- ten osasto.	Geodeetti- osasto.	Varasto- osasto.	Yhteensä.
Tammikuu ..	210	451	70	15	—	72	818
Helmikuu ..	292	585	78	20	—	69	1 044
Maaliskuu ..	424	557	82	27	—	59	1 149
Huhtikuu ..	436	539	99	80	7	54	1 215
Toukokuu ..	454	549	143	75	9	50	1 280
Kesäkuu	457	466	151	76	5	49	1 204
Heinäkuu ..	421	397	111	68	4	43	1 044
Elokuu	428	414	103	69	7	48	1 069
Syyskuu	409	424	45	36	8	48	970
Lokakuu	410	348	41	19	6	49	873
Marraskuu ..	419	442	66	16	—	49	992
Joulukuu ...	413	436	61	12	—	50	972

¹⁾ Ks. Helsingin kaupungin tilasto V. 6. siv. 54—65 ja 68. — ²⁾ S:n siv. 131—135. —

³⁾ S:n siv. 102 ja 104.

Kunnall. kert. 1921.

Rakennuskonttorin työntekijäin palkkaustariffit vuonna 1921.

A m m a t t i.	Vakinaisissa töissä olevat työntekijät.						Hätäaputöissä olevat työntekijät	
	Tammik. 1—maalisk. 5.		Maalisk. 6—kesäk. 11.		Kesäk. 12—jouluk. 31.		Marrask. 21—jouluk. 31.	
	Tunnissa, Smk.	Kuukaudessa, Smk.	Tunnissa, Smk.	Kuukaudessa, Smk.	Tunnissa, Smk.	Kuukaudessa, Smk.	Tunnissa, Smk.	Kuukaudessa, Smk.
Sukeltajat	13: 20	2,640: —	11: 70	2,340: —	13: —	2,600: —	—	—
Sähkömonttöörit	6: 60—7: 40	1,320: —1,480: —	—	—	—	—	—	—
Koneenkäyttäjät	6: 50—7: 15	1,300: —1,430: —	5: 80—6: 40	1,160: —1,280: —	6: 50—7: 10	1,300: —1,420: —	5: 50—6: 05	1,100: —1,210: —
Viilaaajat	6: 60—7: 15	1,320: —1,430: —	5: 90—6: 40	1,180: —1,280: —	6: 60—7: 10	1,320: —1,420: —	5: 60—6: 05	1,120: —1,210: —
Sepät	6: 40—6: 95	1,280: —1,390: —	5: 70—6: 30	1,140: —1,260: —	6: 40—7: —	1,280: —1,400: —	5: 45—6: —	1,090: —1,200: —
Levysepät	6: 40—6: 75	1,280: —1,350: —	5: 70—6: 10	1,140: —1,220: —	6: 40—6: 80	1,280: —1,360: —	5: 45—5: 80	1,090: —1,160: —
Kirvesmiehet ja puusepät	6: 50—7: 15	1,300: —1,430: —	5: 80—6: 40	1,160: —1,280: —	6: 50—7: 10	1,300: —1,420: —	5: 50—6: 05	1,100: —1,210: —
Lataajat	6: 50—7: 15	1,300: —1,430: —	5: 80—6: 40	1,160: —1,280: —	6: 50—7: 10	1,300: —1,420: —	5: 50—6: 05	1,100: —1,210: —
Kivenkairaajat	6: 40—6: 95	1,280: —1,390: —	5: 70—6: 30	1,140: —1,260: —	6: 40—7: —	1,280: —1,400: —	5: 45—6: —	1,090: —1,200: —
Muurarit (harmaakivi-) ja kadunlaskijat	6: 40—7: 15	1,280: —1,430: —	5: 70—6: 40	1,140: —1,280: —	6: 40—7: 10	1,280: —1,420: —	5: 45—6: —	1,090: —1,200: —
Putkenlaskijat	6: 05—6: 75	1,210: —1,359: —	5: 40—6: 10	1,080: —1,220: —	6: —6: 70	1,200: —1,340: —	5: 10—5: 70	1,020: —1,140: —
Sementtityöläiset ..	6: 05—6: 75	1,210: —1,350: —	5: 40—6: 10	1,080: —1,220: —	6: 10—6: 70	1,220: —1,340: —	5: 20—5: 70	1,040: —1,140: —
Irroitajat	5: 50—5: 85	1,100: —1,170: —	4: 90—5: 30	980: —1,060: —	5: 50—5: 80	1,100: —1,160: —	4: 65—4: 95	930: —990: —
Apurit	5: 10—5: 65	1,020: —1,130: —	4: 50—5: 10	900: —1,020: —	5: 10—5: 60	1,020: —1,120: —	4: 35—4: 75	870: —950: —
Kaupunginist. mieh.	4: 95—5: 50	990: —1,100: —	4: 40—5: —	880: —1,000: —	5: —5: 50	1,000: —1,100: —	4: 25—4: 65	850: —930: —
työntekijät (naiset)	4: —4: 20	800: —840: —	3: 60—3: 80	720: —760: —	4: —4: 20	800: —840: —	3: 40—3: 55	680: —710: —
Yövärtijät	4: 20—4: 95	840: —990: —	3: 70—4: 50	740: —900: —	4: 20—4: 90	840: —980: —	3: 55—4: 15	710: —830: —
Ajomiehet (omine hevosineen ja ajoneuvoinen)	11: 25	2,250: —	10: —	2,000: —	11: —	2,200: —	—	—

Työpalkat maksettiin siv. 83* julkaistun tariffin mukaan. Tariffeihin eivät sisälly perheenelatusapumaksut, joita maksettiin 2 markkaa päivältä 15 vuotta nuoremmalta, korkeintaan kuitenkin 5 lapselta.

Vuonna 1921 myönnettiin työläisille kesälomaa:

O s a s t o.	Työläisiä, joilla oli		Yhteensä	
	1 viikon kesäloma	2 viikon kesäloma	Työläisiä, joilla oli kesälomaa	Kesäloma viikkoja
Satamarakennusosasto	141	152	293	445
Katurakennusosasto	102	227	329	556
Huonerakennusosasto	20	33	53	86
Puutarhaosasto	5	7	12	19
Varasto-osasto.....	5	35	40	75
Yhteensä	273	454	727	1 185

Satamarakennusosasto. Satamarakennusosaston palveluksessa oli vuoden varrella paitsi osastopäällikköä ja avustavaa osastopäällikköä ylimääräinen insinööri, piirustaja ja tasapunnitsija. Huhtikuussa asetettiin lisäksi insinööri valmistelemaan satamatoimikunnan teettämää yleisiä satamaehdotuksia. Yksityiskohtaisen kirjanpidon ja rekisteröimistyön toimitti kaksi konttoriapulaista.

Välittömän työnjohdon osaston työmailla hoiti vuoden alussa 8 rakennusmestaria, 2 päällysmiestä ja 1 ruoppamestari. Sitten tuli lisäksi 2 rakennusmestaria, 6 päällysmiestä ja 2 varastokirjuria.

Työvoima oli pienin, 169 miestä, tammikuun alussa, lisääntyi sitten kesäkuun keskivaiheilla 469 mieheen ja oli vuoden lopussa 403 miestä.

Hallitukselle esiteltiin 42 asiaa, joista 24 oli lähetetty osastolle valmisteltaviksi, 4 oli yksityisten antamia ja 12 oli satamarakennusosasto pannut viireille. Sitäpaitsi annettiin 3 lausuntoa satamahallitukselle, joka syyskuussa ryhtyi toimimaan. Suuremmista selityksistä mainittakoon Pitäjänmäen—Otalammen ja Oulunkylän—Hertonäsin rautatielinjaehdotusten laadinta, joita töitä on vuoden varrella jatkettu sikäli kuin aikaa on riittänyt. Sen ohessa on laadittu ehdotukset Länsisataman raidelaitteiksi satamaradan kaksoisraiteiseksi teettämisen yhteydessä. Niinikään on alustava ehdotus Katajanokan hiilivarastopaikoiksi ja tämän yhteydessä sikäläisen raideverkon uudesti-järjestämiseksi laadittu, ja ovat hallitus ja satamahallitus periaatteessa hyväksyneet nämä ehdotukset.

Satamaradan korjaustöistä mainittakoon Katajanokan pohjoisen puulaiturin kansituksen uusiminen, Kapteeninkadun jatkeen purkausaliturin, Humallahden virutushuoneen sillan sekä Eteläsataman kompassintarkistuslaitteen perinpohjaiset korjaukset.

Katajanokan tavarakatokseen n:o 10 laitettiin karräyskäytävä, minkä ohessa tavarastikkoja valmistettiin sekä n:oon 10 että n:oon 11.

Ruoppausta toimitettiin Taivallahdessa, missä purkausalituriin vievää väylää syvennettiin, Hietalahdessa Ruoholahdenrannan karin ympärillä sekä Eteläsatamassa Rahapajarannan tavarakatoksen n:o 8 edustalla.

Rautateiden korjaukset käsittivät pääasiassa satamaradan, Länsisataman raiteiden, teurastamoraiteen ja puhtaanapitolaitoksen Ruoholahdessa olevan raiteen kiveämisiä ja vaihdesiltoja.

Uusi rakennusaineiden ja halkojen purkausalituri rakennettiin Merisatamaan Laivurikadun jatkeeseen.

Länsisataman uutisrakennustöitä jatkettiin, jolloin vuoden varrella laivalaituri pitennettiin aallonsärkijään asti, niin että vain 2 kivikerrosta on jäljellä 90 m:n matkalla. Jungmanin- eli Utterinrannassa aloitettiin työt. Ruopaus- ja kallionlouhintatöitä teetettiin, 90 m. upotusarkkuja veistettiin ja 60 m. upotettiin ja täytettiin osittain kivillä. Tämän ohessa täytettiin Lastaajakadun jatkeessa Jätkäsaaren ja Utterin välillä oleva penger korttelin 257 louhinnasta saaduilla kivillä. Vuoden lopulla alettiin rakentaa kivipengertä mainittujen saarien välille Utterikadun suuntaan. Vaihdekataua levitettiin kivitäytteellä satamaradalta käsin. Laivalaituria tasoitettiin ja vierrettiin Makasiinikadun pohjoispuolelta. Uusia rautatieraitteita laskettiin Laivarantaan, Hietasaaren-, Vaihde- ja Lastaajakatuun kaikkiaan 942 metrin pituudelta, minkä ohessa 3 yksinkertaista vaihdetta naulattiin paikoilleen.

Hätäaputyönä aloitettiin kadun aukaisemista Merholmassa sekä Merholman ja Lapinniemen välisen salmen täyttämistä kivipenkereellä. Tämän liikenneväylän on oltava valmiina ennen 1925 vuoden loppua.

Satamaradan laajentamiseen kaksoisraiteiseksi Töölön tavara-aseman ja Ruoholahden välillä ryhdyttiin keväällä hätäaputyönä ja jatkettiin sitä kaiken vuotta. Louhoskivien ja maan kuljetusta varten vuokrasi osasto rautatiehallitukselta 1 veturin ja 20 vaunua. Satamaradan liikenne oli seisautettuna kaikkina viikon päivinä klo 10 a. p.—2 i. p. Louhoskivet kuljetettiin Hietä- ja Jätkäsaarelle ja käytettiin siellä satamarakennukseen.

Malmin—Hertonäsin rautatierakennusta jatkettiin kaiken vuotta hätäaputyönä. Maaliskuussa pantiin louhostyöt käyntiin Oulunkylän linjalla Vantaanjoen itäpuolisessa leikkauksessa. Sittenkuin oli tehty ehdotus, että radan päätekohtaksi tulisi Malmi, keskeytettiin nämä työt heinäkuussa. Viimeksi mainittuna kuukautena alettiin leikkutyöt Viikin ja Hertonäsin rajalla olevan leikkauksen itäpäässä. Jotta tämä työ olisi edullisempi, vuokrattiin lokakuussa kaivuukone (= Löffelbagger), jonka avulla töitä jatkettiin vuoden loppuun. Lokakuussa alettiin louhia viimeksi mainitun leikkauksen länsipäätä, joka työ niinikään jatkui vuoden umpeen. Työn hankkimiseksi työttömille pantiin joulukuussa käyntiin pengerrystöitä Viikin latokartanon viereisellä viertotiellä. Muuan hirsirakennus, joka ratarakennuksen oli pakko lunastaa, muutettiin tulvalle alttiilta paikaltaan Vantaanjoen rannalla ylempänä sijaitsevalle paikalle radan varrella. Sitä on aikomus käyttää vartiotupana. Hertonäsin länsiosassa, missä raitiotien ja rautatien etäisyyden sekä asuntojen puutteen oletettiin tuottavan vaikeuksia, vuokrattiin maanviljelyslautakunnalta kolme asumatonta torpparakennusta, joista yksi sisustettiin työnjohtajan asunnoksi ja kaksi työntekijäin kasarmeiksi. Yksityisten henkilöiden laskuun tehtiin töitä, joiden kustannukset nousivat yhteensä 112,350: 02 markkaan.

Katu- ja viemärrakennusosastoon kuului 1 työpäällikkö, 1 avustava työpäällikkö, 1 ylimääräinen insinööri, 1 piirustaja, 2 tasapunnitsijaa ja 2 konttoriapulaista.

Töitä osaston alaisilla työmailla johti 15 rakennusmestaria ja 3 esimiestä. Työntekijäin luku on vaihdellut 590 ja 330 välillä, ollen heitä ensin mainittu luku helmikuussa ja jälkimmäinen marraskuussa.

Toiminta on käsittänyt kaupungin katujen ja yleisten paikkain korjauksia, pääasiallisesti maistraatin katselmusmiesten esittämien muistutusten mukaisesti, katujen ja yleisten paikkain päällystysten uusimista, lokaviemäri- ja viemärijohtojen korjauksia ja kunnossapitoa, uusien katujen ynnä niihin kuuluvain viemärijohtojen rakentamista sekä viertoteiden ja teiden erinäisiä korjauksia.

Vuoden varrella kivettiin 3,970,0 m² katuja ja yleisiä paikkoja, 6,720,0 m² makadamisoitiin, 803,4 m² päällystettiin asfaltilla ja 1,510,0 m² tasoitettiin yhteensä 220,058: 57 markan kustannuksin.

Katujen ja yleisten paikkain päällystyksiä uusittiin 1,385,0 m² suuruisella alalla 72,602: 45 markan kustannuksin.

Viemärien ja viemäriojien korjauksesta ja kunnossapidosta oli kustannuksia 279,970: 57 markkaa, siitä johtoihin 72,274: 28 markkaa, syöksykaivoihin 171,144: 55 markkaa, ojiin 13,263: 30 sekä työnjohtoon ja sekalaisiin menoihin 23,288: 44 markkaa.

Vuoden varrella työnlaisina olleita uusia katuja on valmiiksi tasoitettu 38,500 m² kaikkiaan 2,985,522: 14 markan kustannuksin.

Uusia viemärijohtoja on valmistettu 2,100 m 844,783: 11 markalla. Viertoiteitä on korjattu 6,700 m² 100,107: 45 markalla, ja teitä 8,100 m² 114,572: 62 markalla.

Geodeettiosaston henkilökuntaan kuuluivat kaupungingeodeetti, avustava geodeetti, 3 mittaus- ja kartallepanoapulaista sekä 1 kartanpiirustajatar.

Kertomusvuonna on suoritettu seuraavat toimitukset:

54 tontinmittausta, 24 kivijalankatselmusta, 10 rajankäyntiä, 12 punnitustoimitusta, 187 kolmivuotiskatselmusta, 78 n. s. katselmustoimitusta, sitä paitsi on osastolla valmistettu: 22 vanhan tonttikartan jäljennöstä, 70 muuta karttaotetta, niistä 57 rahatoimikamarille, 2 tonttien tasoitusta, sekä annettu 170 erilaatua kirjallista lausuntoa, niistä 65 rahatoimikamarille, 84 kaupungin yleisten töiden hallitukselle ja 21 rakennuskonttorille.

Huonerakennusosaston henkilökuntaan kuului 1 kaupunginarkkitehti, 1 avustava kaupunginarkkitehti, 1 ylimääräinen arkkitehti, 2 piirustajaa, 1 kirjanpitäjä ja 3 konttoriapulaista. Töitä osaston työmailla johti 6 rakennusmestaria. Työvoima vaihteli 152 työntekijästä heinäkuulla 38 työntekijään syyskuulla.

Kertomusvuoden aikainen toiminta käsitti pääasiassa kaupungin rakennusten korjauksia samoinkuin niiden lisä- ja muutosrakennuksia sekä uutisrakennuksia menosäännössä vahvistetun suunnitelman mukaisesti¹⁾. Sitäpaitsi suoritettiin erinäisiä korjaus- ja muutostöitä kaupunginvaltuuston käyttövaroista²⁾ myönnettyillä määrärahoilla ja etuantina myönnettyillä määrärahoilla³⁾ samoinkuin töitä kunnallisten laitosten ja viranomaisten sekä yksityisten yritysten laskuun.

Huomattavimmista huonerakennusosaston tekemistä töistä mainittakoon Punavuorenkadun kansakoulurakennus, joka valmistettiin vuodenvarella. Rakennuskustannukset koulutalosta nousivat kaikkiaan 3,086,389: 25 markkaan.

Osastolla on m. m. käsitelty 201 diaariin merkittyä asiaa, joista lausunnot on annettu osin Helsingin kaupungin yleisten töiden hallitukselle, osin rahatoimikamarille tai muille kaupungin virastoille. Sen ohessa on uutis- ja muutosrakennusten piirustuksia ja ehdotuksia laadittu. Isommista sellaisista mainittakoon:

Punavuorenkadun uuden kansakoulun piirustukset, Töölönkadun ja Vallilan kansakoulujen muutosrakennuspiirustukset, uuden kansakoulun luonnospiirustukset, vanhan seurahuoneen muutospiirustukset sekä piirustukset rahatoimikonttorin entisen huoneiston sisustamiseksi, piirustusehdotukset Rik-

¹⁾ Ks. Helsingin kaupungin tilasto V. 6. siv. 56 ja seur. — ²⁾ S:n siv. 173, 174, 176, 181 ja 182. — ³⁾ S:n siv. 102 ja 104.

hardinkadun kansankirjaston muutosrakennukseksi, samoin Kasarminkadun n:o 21 olevaa rakennuskonttorin huoneistoa varten, samoin Länsirannan taloa n:o 10 varten, piirustukset keskuskeittolan ruokasalien sisustamista, Mustikkamaan uutta uimalaitosta, Humallahden uimahuoneen laajentamista, Bengtsårin puutarhurin asuntoa, Toivoniemen tallin ja navetan muutos- ja lisärakennusta, puhtaanapitolaitoksen Malmilla olevaa saunaa ja desinfiomislaitosta sekä Oulunkylän huvilaa Dammen n:o 3 varten; erinäiset piirustukset Nickbyn mielisairaalan muutostöitä varten, urheilupaviljonkien luonnospiirustukset, kaakeliuunien normaalipiirustukset y. m.

Lämpötekniikko hoiti vuoden varrella juoksevat asiat sekä valvoi keskuslämmityslaitoksen teettämistä Punavuorenkadun uuteen kansakouluun. Nickbyn höyrykoneet onperinpohjin korjattu, niin että keskus nyt esiintyy täysin hyvässä kunnossa. Sikäläinen keskuslämmitysjärjestelmä on ulotettu niihin uusiin huoneisiin, joita on rakennettu ullakolle paviljonkiin n:o 7, ja keittiöitä on täydennetty uusilla keittokojeilla, niin että se nyt on täydellinen, minkä ohessa on pantu paikoilleen ja sähköllä käyviksi järjestetty erinäisiä apukoneita, niinkuin lihamylly, perunankuoriija ja taikinanvanutuskone.

Puhtaanapitolaitoksen työpajaan Malmille on suunniteltu sauna ja desinfiomislaitos ja näiden teettämistä on valvottu.

Vallilan kansakoulun suunniteltua uudestirakentamista ja laajentamista varten on laadittu suunnitelma alhaispainehöyrylämpöjohdoksi.

Eri laitosten vuosikorjauksista oli menoja 145,000 markkaa, ja käsittivät nämä korjaukset:

Forsbyn kunnalliskodissa: höyrykattilatulisijain uudestimuurauksen, lämpöpatterien paikallepanon ilmakuivausta varten pesulaitoksessa ja mankelihuoneessa, putkijohtojen eristyksen, uuden vastavirtakojen asettamisen, pesukoneiden korjauksen sekä erinäisiä pienempiä korjauksia.

Kulkutautisairaalassa: höyrykattilatulisijain uudestimuurauksen, desinfiomislaitoksen, kylmän mankelin ja ruokalan lieden korjaukset, lihamyllyn laittamisen hihnalla käytettäväksi, putkijohtojen eristyksen, erinäisiä maalaustöitä ja pienentäisiä korjauksia.

Marian sairaalassa: höyrykattilatulisijain uudestimuurauksen, syöttöpumpun, höyrymankelin, mankelipöydän, pesukoneiden, keskipakoiskoneiden, keittosuolaliuoksen lämmityskojien, sisätautien osaston sekä desinfiomislaitoksen höyrykattilain korjaukset ynnä moniaita pienempiä korjauksia.

Nickbyn mielisairaalassa: paitsi edellä mainittuja isompia töitä edelleen höyrykattilatulisijain uudestimuurauksen, keskipakoispumpun n:o 1 korjauksen, höyrymankelin uudet asbestimanttelit ja huovat, 21 W. C:n maljain vaihdon uusiin sekä septic-tankin puhdistuksen, vedenottoaikan kaivojen ja johtojen puhdistuksen sekä erinäisiä puhdistus- ja maalaustöitä.

Muissa kaupungin laitoksissa on ollut tarpeen ainoastaan pienempiä korjauksia, etusijassa Kallion IV linjan varrella olevassa kansakoulussa, missä pahanlainen aukko oli syntynyt erääseen valurautaiseen lamellikattilaan, joka täytyi ottaa auki ja särkyneen osan sijaan panna uusi.

Eri laitosten polttoainekulutus käy selville tämän oheisesta taulusta. Kesälomansa, heinäkuun, käytti lämpötekniikko tehdäkseen Saksaan opintomatkan, josta lyhyt selonteko on Teknikerin lehdessä toukokuun 3 p:ltä 1922 n:o 1297.

Kaupungin asemakaavaosastoon kuului vuonna 1920 kaupungin asemakaava-arkkitehti, avustava kaupungin asemakaava-arkkitehti, kaupungin asemakaava-

insinööri, ylimääräinen arkkitehti ja 4 piirustajaa. Osastossa laadittiin rahatoimikamarin määräyksestä suunnitelma Toukolan omakotialueen laajentamiseksi. Suunnitelman, joka käsittää korttelit n:ot 907, 908, 909, 911 ja 914, kaikkiaan 24 pienten asuntojen tonttia ja noin 300 m² uusia katuja, hyväksyi kaupunginvaltuusto lokakuun 5 p:nä 1921.

Sosiaalilautakunnan esityksestä laadittiin Käpylän puutarhaesikaupungissa Pakaankadusta länteen olevan, omakotitonteiksi tarkoitetun alueen jaoitussuunnitelma. Suunnitelma käsittää korttelit n:ot 860—862, 865, 874 ja 876, yhteensä 123 asuintonttia, kaikkiaan noin 21,5 ha:n alan ja noin 3,600 m katuja, joista kuitenkin toistaiseksi ainoastaan murto-osa tulisi teetetäväksi, koska tontit osittain voivat käyttää alueella olevia väliaikaisia teitä. Jaoitussuunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ marraskuun 2 p:nä.

Hallituksen ja rahatoimikamarin ehdotuksesta tehtiin erinäisiä muutoksia vuonna 1920 kamariin lähetettyyn XV kaupunginosan (Meilansin) kaupunginasemakaavan ehdotukseen, jota ei vielä ole vahvistettu. Lopullisen kaavan ynnä katuprofiilit ja lokaviemärisuunnitelman sekä rakennusjärjestyksen ehdotuksen rahatoimikamari hyväksyi marraskuussa, mutta kaupunginvaltuusto ei käsitellyt sitä vuoden varrella.

Vuoden varrella laadittiin alempana mainittujen kaupunginasemakaavan muutosten piirustukset: korttelin n:o 513 tontin ja rakennusrajain järjestely XIV kaupunginosassa; Työpajakadun tontin n:o 7 ja Lautatarhakadun tontin n:o 8 yhdistäminen tehdaskorttelissa n:o 281; Pohj. Esplanadikadun tontin n:o 7 ositus korttelissa n:o 95 b; Tempelikadun tonttien n:o:jen 3 ja 5 yhdistäminen korttelissa n:o 425.

Valtioneuvosto vahvisti seuraavat kaupunginasemakaavan muutokset: Fredrikinkadun tontin n:o 3 ja Vladimirkadun tontin n:o 11 yhdistäminen korttelissa n:o 70; korttelit n:ot 350, 351 ja 363; korttelin n:o 425 sisäisten rakennusrajain muutos; kortteleja n:oja 503, 510, 511 ja 517 koskeva kaupunginasemakaavan muutos.

Pohj. Esplanadikadun tontin n:o 7 ositus korttelissa n:o 95 b.

Työpajakadun tontin n:o 7 ja Lautatarhakadun tontin n:o 8 yhdistäminen tehdaskorttelissa n:o 281.

Vuoden varrella jatkettiin Helsingin kaupungin yleiskaavan sekä Greijuksen, Oulunkylän, uuden Kuninkaankadun ympäristöineen y. m. erikoiskaavain tutkimista. Rahatoimikamarille laadittiin Suur-Helsingin sekä kaupunkiin yhdistetyn alueen koillisten ja luoteisten osain kartat niihin piirrettyine kaupunginasemakaavas suunnitelmineen.

Noin 50 lausuntoa ja promemoriaa on annettu, useimmat valaisevan kartta-aineiston seuraamina, ja voidaan niistä mainita alempana mainittujen rakennusten ja laitosten tontteja koskevat lausunnot: uudet kansakoulut, puhtaanapitolaitos, kunnan keskussairaala, uudet kauppahallit, yliopiston laitokset Meilansissa ja suunniteltu maanviljelysyliopisto. Sen ohella annettiin lausunnot laivaveistämöalueen käytöstä, Pakinkylän alueiden lunastamisesta sekä Tehtaanpuiston järjestämisestä.

Budjettiin mallitustöitä varten merkitystä määrärahasta käytettiin osa mallin laittamiseksi Tehtaanpuistosta sen vastaisen järjestämisen valaisemiseksi sekä rautatienasemaa ja Turun kasarmia ympäröiväin alueiden mallien aloittamiseen.

¹⁾ Ks. tätä kert. I os.

Puutarhaosasto. Istutuksista ja puutaimistoista oli vuoden varrella kunnossapitokustannuksia jonkin verran vähemmän kuin edellisenä vuonna eli 478,868: 53 markkaa, mikä johtui siitä, että nurmien hoito pienemmissä istutuksissa tehtiin vieläkin yksinkertaisemmaksi. Niinpä ei ruohonleikkukoneita käytetty useimmissa pienemmissä istutuksissa eikä niitä myöskään alkukesästä kasteltu, joten kaupunginistutusten kunnossapidossa on saavutettu säästäväisyyden äärimmäinen raja. Kaupunginistutusten pinta-ala oli 726,000 m² joten kustannukset kunnossa pidetyltä neliömetriltä olivat n. 66 penniä.

Kukkakasveja (19,848 kpl., arvo 59,547: —) istutettiin Runebergin esplanadiin, keisari Aleksanteri II:n patsaalle, Ritarihuoneen puistikkoon, Eiran puistikkoon, Engelauealle, Katajanokan puistikkoon sekä Eläintarhan talvipuutarhan edessä oleville pengermille.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan myytiin joukko kasvihuoneessa kasvatettuja kasveja, josta saatiin 188,017: 20 markkaa, jotka maksettiin kaupunginkassaan ja merkittiin rakennuskonttorin sekalaisten tulojen tilille.

Istutusten ja puutaimistojen ylläpitokustannukset nousivat 748,868: 53 markkaan ja jakautuivat eri paikkain kesken, kuten allaolevasta luettelosta tarkemmin ilmenee:

	Smk		Smk
Kasvihuoneet	98,840: 82	Korttelin n:o 127 istutuk-	
Esplanadit	53,143: 70	set.....	3,022: 60
Kaivopuisto	35,456: 20	Erottaja	2,850: 80
Tähtitorninvuoret	34,523: 05	Suomen Pankki	2,821: 40
Kaisaniemi	34,167: 24	Lönnotin puistikko	2,695: 40
Eläintarha	25,797: 20	Lapinlahden puistikko ..	2,658: 60
Vanhankirkon puistikko	17,852: 40	Runeberginpatsas	2,600: 10
Kaupunginpuutarha	15,931: 95	Haapaniemen istutukset	2,591: 60
Puutaimistot	12,198: 75	Ateneum	2,517: 30
Hakasalmi ja Hesperia	10,490: 60	Tokantori	2,474: 40
Punanotko	9,576: 75	Koulutori	2,390: 80
Eiran puistikko	9,519: 50	Teknillinen korkeakoulu	2,159: —
Haudat	8,850: 60	Aleksanteri II:n patsas..	1,594: 60
Katajanokka	8,326: 40	Kapteenink. puistikko..	1,543: —
Ainespiha	7,644: 40	Arkadian- ja Salomonink.	
Kirurginen sairaala	6,671: 20	väliset istutukset	1,319: 20
Marian sairaala	6,367: —	Viidennen linjan istutuk-	
Engeltori	6,043: 10	set.....	1,226: 60
Säätyhuoneen puistikko	5,312: 80	Konstantininink. istutukset	856: 40
Kallion kirkko	4,408: 40	Kallion kaup. kirjasto..	790: 60
Simonkadun lehtokuja ..	4,297: —	Perämiehenk. istutukset	642: 80
Liisanpuistikko	4,261: 10	Fredrikintori	516: 10
Lapinlahdenkadun ton-		Sekalaista	15,082: 47
tilla n:o 2 olevat istu-			
tukset	3,438: —	Yhteensä	478,868: 53
Ritarihuoneenpuistikko	3,396: 60		

Varasto-osaston henkilökunnan muodostivat: varastonhoitaja, kirjanpitäjä ja konttoriapulainen, ainespihan henkilökunnan taas käsittäessä aineistonhoitajan, konttoriapulaisen, konemestarin ja tuntikirjurin.

Varasto-osaston toiminta käsitti Malminkadun varrella olevan päävaraston (kaupungin ainespihan) hoidon ynnä sikäläiset työpajat sekä kaupungin rakennuskonttorin tarvitseman aineiston ja kaluston oston.

Aineispihan työpajoissa, jotka ovat puusepän työpaja, levysepän työpaja, konepaja sepänpajoineen, maalarin työpaja ja satulasepän työpaja, tehtiin töitä yhteensä 817,256: 45 markalla, niistä 776,639: 60 markalla rakennuskonttorin eri osastoille ja 40,616: 85 markalla yksityisille henkilöille niinkuin allaolevasta yhdistelmästä tarkemmin ilmenee:

	Työainekustannukset.	Työkustannukset.	Yhteensä.
Varasto-osasto	28,186: 95	94,652: 55	122,839: 50
Katurakennusosasto	19,961: 73	72,425: 92	92,387: 65
Satamarakennusosasto	81,729: 17	236,070: 35	317,799: 52
Huonerakennusosasto	53,490: 58	154,411: 20	207,901: 78
Kamreeriosasto	202: 50	518: 80	721: 30
Kaupunginistutukset	6,768: —	21,321: —	28,089: —
Geodeettiosasto	1,798: 50	5,102: 35	6,900: 85
Yksityiset	8,765: 60	31,851: 25	40,616: 85
	200,903: 03	616,353: 42	817,256: 45

Rakennusaineiden säästö oli:

Vuoden alussa oli rakennusaineita 1,769,204: 90 markan arvosta. Vuoden varrella ostettiin aineita 3,049,718: 56 markalla ja kulutettiin 2,261,282: 41 markalla, joten säästö vuoteen 1922 oli 2,557,641: 05 markkaa.

Tilivirasto. Vuonna 1921 on rakennuskonttorin tilivirasto työskennellyt samalla henkilökunnalla kuin edellisellä vuonna. Laitos on toiminut puhtaanapitohallituksen ja puhtaanapitolaitoksen tilivirastona. Laitosta varten 1921 vuoden budjettiin merkityistä määrärahoista on palkkausten määräraha ylitetty 20 pennillä, jota vastoin konttoriapulaisten määräraha osoittaa säästöä 3,000 markkaa ja tarverahain määräraha 338: 20 markkaa.

Kaupungin metsäin hoito. Metsänkaatoa on toimitettu ainoastaan apu-harvennuksena Forsbyn ja Pakaan metsissä, jolloin 132 koivua ja joku määrä kuivia ja vioittuneita havupuita sekä tuulenkaatamia puita on hakattu 503 kahden metrin pituiseksi kallionlouhinnassa käytettäväksi peitehirsiksi, 1,697 m³ sahapuita, 126,5 m. hirsyä ja piuruja sekä 11 syleksi halkoja. Meilansin ja Greijuksen metsissä kaadettiin samoin metsää, jolloin saatiin 342 edellä mainitun laatuista peitehirttä, 25,258 m³ parruja, 212,7 m. hirsyä ja piuruja, 2,605 m³ koivuisia sahapuita, 498 m. venelautoja ja 28,25 metristä syltä seka-halkoja. Mainitut puuaineet on käytetty kaupungin omiin tarpeisiin, siihen luettuina 11 metristä syltä valmiiksi hakattuja halkoja kahteen metsänvar-tijan asuntoon.

Metsänperkausta toimitettiin vuoden varrella Kumtähden ja Meilansin metsäalueella, jolloin saatiin ainoastaan 10 metristä syltä hoikanlaisia seka-halkoja.

Metsäpaloja tahi oikeastaan niiden alkua sattui toukokuussa kerran ja kesäkuussa kahdesti kallioisilla paikoilla Eläintarhassa ja Forsbyssä 16,20 ja 1,800 neliömetrin alalla. Vahingot olivat mitättömät. Sitä paitsi sattui samaan aikaan neljä maapalon alkua, jotka eivät aikaansaaneet mainittavampaa vahinkoa. Sammutuksesta ja vartiointista oli menoja 437: 40 markkaa.

Metsänraiskauksesta oli edelliseltä vuodelta syytteessä 14 henkilöä joista 5 tuomittiin maksamaan sakkoo, vahingonkorvausta ja oikeudenkäynti-kuluja. Muita syytettyjä vastaan nostettujen juttujen päätyminen on tuntematon. Kertomusvuonna on kolme vahingontekijää tavattu, mutta ainoas-

taan yhtä niistä on sakotettu, muut ovat päässeet poliisikuulustelulla ja maksamalla vahingonkorvausta.

Luvattomasta joulukuusien anastamisesta pidätettiin joukko henkilöitä, joista osa jo poliisikuulustelussa korvasi vahingon, jota vastoin kolme henkilöä haastettiin oikeuteen vastaamaan anastuksesta.

Metsäin vartiointia ylimääräisellä miehistöllä on samoin kuin aikaisemminkin toimitettu 7 päivänä ennen joulupyhiä, 1,134:20 markan kustannuksin.
